

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından, bu yıl 47’ncisi hazırlanan TÜRKİYE’NİN İLK 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU çalışmasının 2014 yılı sonuçları açıklanmıştır. Açıklanan listede 489 özel, 11 de kamu sanayi kuruluşu yer almaktadır.

Üretimden Satışlara Göre En Büyükler

2013 ve 2014 yıllarında “Türkiye’nin İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” listesinde yer alan ilk 10 firma şunlardır;

Üretimden Satışlara Göre En Büyükler

Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda/Kamu	Üretimden Satışlar Net (milyon TL)
2014	2013			
1	1	TÜPRAŞ–Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	Kocaeli	37.501.812.917
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	İstanbul	10.539.302.862
3	4	OYAK-Renault Otomobil Fab. A.Ş.	İstanbul	8.777.455.748
4	5	Arçelik A.Ş.	İstanbul	8.520.701.667
5	3	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	Kamu	6.707.382.164
6	7	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım San. A.Ş.	İstanbul	6.350.289.705
7	9	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	İskenderun	6.245.223.256
8	8	Ereğli Demir ve Çelik Fab. T.A.Ş.	İstanbul	6.114.214.014
9	6	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	İstanbul	6.000.729.958
10	10	Aygaz A.Ş.	İstanbul	5.692.178.368

Hazırlamış olduğumuz listeden de anlaşılacağı üzere, 2013 yılında “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” listesinde yer alan ilk 10 firma, 2014 yılında sıralamada bazı değişikliklerle birlikte varlıklarını sürdürmüşlerdir. 2015 yılından bu yana listenin ilk sırasında yer alan TÜPRAŞ- Türkiye Petrol Raf. A.Ş. bu senede geleneği bozmayarak ilk sırada yer alarak 500 büyük kuruluşun toplam üretimden satışlarının yüzde 8,9’unu gerçekleştirmiştir. TÜPRAŞ’ı ikinci sıradan takip eden Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. 2014 yılında da aynı sıralamada listede varlıklarını korurken, 2013 yılında 4. sırada yer alan OYAK-Renault Otomobil Fab. A.Ş. , 5. sırada yer alan Arçelik A.Ş. , 7. sırada yer alan İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım San. A.Ş. ve 9. sırada yer alan İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. 2014 yılında yükseliş yaşayarak listede yerlerini almışlardır. 2013 yılında 3. sırada yer alan EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel

Müdürlüğü iki sıra gerileyerek 2014 listesine 5. sırada yer alırken, TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. bir önceki yıla göre 3 sıra gerileyerek 9. sırada yer almıştır. Net satış vergileri hariç TÜPRAŞ’ın üretimden satışları 37,5 milyar TL oldu. Ford Otomotiv 10,5 milyar liralık, Oyak – Renault ise 8,7 milyar liralık üretimden satış gerçekleştirdi.

Yaratılan Katma Değerde En Büyükler

Geçmiş yıllarda da olduğu gibi 2014 yılında da üretimden satışların yanı sıra, üretici fiyatlarla yaratılan brüt katma değer de ilk sırayı yine “TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.” almaktadır. 2013 yılında İSO 500’de üretici fiyatları ile yaratılan toplam brüt katma değer %17,3’ünü tek başına gerçekleştiren TÜPRAŞ 2014 yılında % 15,3 ‘ünü gerçekleştirmiştir. İkinci sırada yer alan kuruluş, isminin açıklanmasını istemezken, JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş. en yüksek katma değer oluşturan kuruluşlar arasında üçüncü sırada yer almıştır.

Yaratılan Katma Değerde En Büyükler

Kuruluş	Genel Sıra No	Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	500 Büyük Sıra No
TÜPRAŞ -Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş	1	20.025.166.012 TL	1
-	2	-	-
JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	3	6.814.754.608 TL	89
Anadolu Efes	4	3.704.872.233 TL	82
Aygaz	5	2.487.366.273 TL	10
İskenderun Demir Çelik	6	2.234.597.455 TL	7
-	7	-	-
Arçelik	8	1.702.121.190 TL	4
Ereğli Demir Çelik	9	1.639.071.604 TL	8
Ford	10	1.618.204.090 TL	2

En Fazla Kâr Eden Kuruluşlar

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışmasında kuruluşlar vergi öncesi kar büyüklükleri ile de sıralanmaktadır. 2014 yılı listesinde en fazla kar eden kuruluşlar sıralamasına baktığımız zaman dikkat çeken değişiklikler görülmektedir. 2013 yılında en fazla kar eden kuruluş EÜAŞ iken 2014 yılında yerini ERDEMİR’e bırakmıştır. 2013 yılında en çok kar eden firmalar sıralamasında 2. sırada yer alan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı 2014 yılındaki listede 4. sırada kendine yer bulmuştur. 2013 yılındaki listenin ilk 10’unda yer alan EÜAŞ, Philips Philip Morris, Tüprağ Metal Madencilik, Soda Sanayi ve Eti Bakır yer alırken 2014 yılındaki listede isimleri gözükmemektedir. 2014 yılı listesinde en çok kar eden firmalar listesine baktığımızda, ikinci sırada İsdemir yer alırken, söz konusu listede Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü bir basamak yükselerek üçüncü, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ise dördüncü konumda bulunmaktadır. Mercedes Benz ise 2013 yılındaki yerini korumuş ve 5. Sırada yer almıştır. de sıralanmaktadır. 2014 yılı listesinde en fazla kar eden kuruluşlar sıralamasına baktığımız zaman dikkat çeken değişiklikler görülmektedir. 2013 yılında en fazla kar eden kuruluş EÜAŞ iken 2014 yılında yerini ERDEMİR’e bırakmıştır. 2013 yılında en çok kar eden firmalar sıralamasında 2. sırada yer alan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı 2014 yılındaki listede 4. sırada kendine yer bulmuştur. 2013 yılındaki listenin ilk 10’unda yer alan EÜAŞ, Philips Philip Morris, Tüprağ Metal Madencilik, Soda Sanayi ve Eti Bakır yer alırken 2014 yılındaki listede isimleri gözükmemektedir. 2014 yılı listesinde en çok kar eden firmalar listesine baktığımızda, ikinci sırada İsdemir yer alırken, söz konusu listede Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü bir basamak yükselerek üçüncü, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ise dördüncü konumda bulunmaktadır. Mercedes Benz ise 2013 yılındaki yerini korumuş ve 5. Sırada yer almıştır.

En Fazla Kar eden Kuruluşlar

Kuruluş	Genel Sıra No	Dönem kârı (V.Ö) TL	500 Büyük Sıra No
Ereğli Demir Çelik	1	1.810.362.614 TL	8
İskenderun Demir Çelik	2	1.145.895.653 TL	7
Eti Maden İşletmeleri	3	1.032.915.933 TL	41
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	4	839.411.573 TL	25
Mercedes - Benz Türk	5	752.478.718 TL	12
-	6	-	
-	7	-	
Koza Altın İşletmeleri	8	569.894.149 TL	99
-	9	-	
TOFAŞ	10	527.260.242 TL	9

İhracatta En Büyükler

2014 yılı 500 büyük sanayi kuruluşun ihracat verilerine baktığımızda, bir önceki yıla göre %3,1 azalarak, 61.3 milyar dolar düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir. 2014 yılında en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş, 2013 yılında da olduğu gibi TÜPRAŞ, Ford Otomotiv ve Oyak-Renault olmuştur. İlk sıradaki TÜPRAŞ 2014 yılında 3.7 milyar dolarlık ihracat yaparken, ikinci sıradaki Ford, 3,4 milyar dolarlık, üçüncü sıradaki Oyak-Renault ise 3 milyar dolarlık ihracat yaptı.

2014 yılında en fazla ihracat yapan ilk 10 kuruluşu baktığımız zaman dokuzunun özel sektör, birinin ise kamu kuruluşu olduğu görülmektedir. En çok ihracat yapan ilk 10 kuruluş içinden sekizi 2013 yılında da ilk 10 ihracatçı kuruluş arasında yer almıştır. En fazla ihracat yapan ilk 10 kuruluşun ihracat tutarı, 20.4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. İlk 10 kuruluşun ilk 500 içerisindeki ihracat payları yüzde 33,3 Türkiye'nin ihracatı içindeki payı ise %13 olmuştur.

İhracatta En Büyükler

2013	2014	Kuruluş	İhracat Tutarı (Bin \$)
1	1	TÜPRAŞ	3.724.660
2	2	Ford Otomotiv	3.464.635
3	3	Oyak- Renault	3.020.379
5	4	Arçelik	2.220.612
4	5	Tofaş	1.983.572
6	6	Toyota	1.599.436
-	7	-	-
10	8	Bosch	1.136.676
-	9	BSH	879.301
15	10	Eti Maden	848.691

İSO 500’de Yer Alan Konya Firmaları

2014 yılında “Türkiye’nin 500 Büyük Kuruluşu” listesinde yer alan Konya firmalarının sayısı 1 adet artmış ve 10’a çıkmıştır. 2013 yılında İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde 9. sırada yer alan Enka Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş. ile 23. sırada yer alan Aydınlar Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş. 2014 yılında yükselerek İSO İlk 500 listesinde kendilerine yer bulmuşlardır. Konya Çimento Sanayi A.Ş., Akova Süt ve Gıda Mamulleri San. ve Tic. A.Ş., Ova Un Fabrikası A.Ş. bir önceki yıla göre sıralamalarını yükselterek listede yer almaya devam etmişlerdir. Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş., Eti Alüminyum A.Ş., Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş., Helvacızade Gıda İlaç Kimya San. ve Tic. A.Ş. 2013 yılındaki sıralamalarına göre gerileme yaşayarak varlıklarını devam ettirirken, Pakpen Plastik Boru ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş. 203. sıradaki yerini 2014 yılı listesinde de korumuştur. 2013 yılı İSO İlk 500 listesinde 492. sırada yer alan Hekimoğlu Un Fabrikası Tic. ve San. A.Ş. 2014 yılındaki listede kendine yer bulamamıştır.

2014-2013 Yılları Konya Firmalarının Üretimden Satışlarındaki Değişim

Konya Sıra		Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Üretimden Satışlar Net 2014 - (milyon TL)	Üretimden Satışlar Net 2013 - (milyon TL)	% Değişim
2014	2013	2014	2013				
1	1	40	39	Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş.	1.998.826.388	1.781.169.269	12,2
2	3	203	203	Pakpen Plastik Boru ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.	480.492.371	425.896.837	12,8
3	4	220	217	Eti Alüminyum A.Ş.	443.111.493	409.020.025	8,3
4	2	231	200	Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.	426.266.605	430.511.794	-0,9
5	5	312	331	Konya Çimento Sanayi A.Ş.	328.668.261	284.470.475	15,5
6	6	351	395	Akova Süt ve Gıda Mamulleri San. ve Tic. A.Ş.	296.133.855	238.142.200	24,3
7	7	419	438	Ova Un Fabrikası A.Ş.	253.473.641	215.789.017	17,4
8	-	427	-	Enka Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	249.208.451	-	-
9	-	480	-	Aydınlık Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş.	222.595.101	-	-
10	8	490	478	Helvacızade Gıda İlaç Kimya San. ve Tic. A.Ş.	217.348.060	196.916.540	10,3